LIBER XI

SCTh 11.1 *De annona et tributis*

c.29 ad u. *si quid ... proficere*
S2: nota sim. eodem lib. tit. u con. i

c.37 ad u. *speciali beneficio*
S2: nota de speciali beneficio utrum generalitate derogetur

SCTh 11.5 *De indictionibus*

c.1 ad u. *redundarit*
S2: si aliquid amplius fuerit exactum futurae indictioni prodesse habet hoc lib. sim. tit. i con. xxuiiii

SCTh 11.7 *De exactionibus*

c.1 S2: sim. lib. xii tit. i con. cxuii sim. hoc corpore et tit. con. xxi tit. uii sequenti con. i

c.2 S2: sim. lib. xii con. clxxxi[a]

c.3 S2: nota de debitore non mittendo in custodiam sim. con. uii

c.4 ad u. *differunt*
S2: sim. tit. uiiii con. ii

c.7 ad u. *capione pignorum*
S2: nota de debitore pig*n*erando

c.19 ad u. *ne ... iniuriam*
S2: nota de poena plus exigentium

SCTh 11.12 *De immunitate concessa*

c.3 S2: sim. hoc lib. tit. xiii

SCTh 11.14 *De conditis in publicis horreis*

c.1 S2: sim. lib. i tit. ⌜---⌝

SCTh 11.16 *De extraordinariis siue sordidis muneribus*

c.14 S2: nota de excusatione eorum qui in palatio militant

c.15 S2: nota quae sint sordida munera uel qui excusentur

[a] H, M: *leg.* 12.1.186

SCTh 11.26 *De discussoribus*
c.2 S2: sim. lib. xii tit. ui con. xxui

SCTh 11.29 *De relationibus*
c.1 S2: sim. lib. i tit. xxiiii con. i[i]
ad u. *nostram debes consulere maiestatem*
S2: alibi non debes[ii]
c.2 S2: nota sim tit. ⸢se⸣quenti con. u

SCTh 11.30 *De appellationibus et poenis earum et consultationibus*
c.1 iubet iudicem infra decem appellationis dies litigantibus apostolos dari quodsi litterae contrariae sunt uni parti eas refutet infra quintum diem sed decem memoratos dies continuos esse debere simili modo alios quinque dies
c.2 ii appellatorem iubet postquam prouocauerit non debere aut custodiae iniuriam uel carceris sustinere in ciuilibus causis in causis uero criminalibus ac si appellauerint in custodia remanere sic tamen ut appellatio ipsorum suscipiatur[a]
c.3 iii praecipitur iudex ut enim appellatione soluta principis iussu ad eundem iterum reuocatas rectorem edicto posito finire debere causas[1]
c.4 iiii officio praecipit ut oblatos appellationis libellos suscipiat
c.5 u post appellationem susceptam praecipit iudicem de ea causa nihil mouere
S2: superiori tit. sim. con. ii
c.6 ui appellari proibet necdum data sententia plane si genus *ei actio*nis negatum est uel instructio subpressa est ipsum autem puniri iudicem iubet ut quantum pars eius qui obprimitur ut iudicis pro aestimatione fisco multam inferat alteram uero partem qui cupit praemiis appellation⸢em⸣ uel gesta confecta dirumpere quantum est causae meritum tanti damnari debere[2]

1 ms: 'enim'
2 H, M: ei actionem Me: actionis; H, M, Me: appellationem

a appellatio H: *leg.* appellationes

i H: *h.l. videtur Lib. I genuini Cod. Th. proferri. si vera est lectio, complures titt. illius libri desunt: tamen puto librarium errore lapsum scribere voluisse Lib. XI, tit. 30, c. 1 aut Lib. XV Tit. 1 c. 2*
ii alibi non debes *v. Mo Prol. LIV sub 1*

c.7 *u*ii litigantibus licet sine conscribtione libellorum uoce appellare ubi necessitas fuerit[a]

c.8 uiii primae similis superius de priuatis hic de fiscalibus loquitur praecipit post dictam causae sententiam intra uicesimum diem ad comitatem debere transmitti fisco uero alios uiginti dies addidit

c.9 uiiii contrariae tertiae proibet causam in iudicio rursus iudicis reuocari adicit ne ad opinionem iudicis postulatam princeps sententiam ferat nisi documentis et testibus perspectis

c.10 x nominatum iubet ad curiam et sciens adpellauerit ex eo ei duo menses temporis spatium concedi ex eo in ipsius peruenit notitia nam praesenti cognoscens ab eodem die eum computare debere[b]

c.11 xi proibet omnes proponere quod probare non potest pro qua re instrumenta causarum in iudiciis proferre necesse est[1]

c.12 xii similis septimae in nominatione curialium sufficit et una uoce nuda adpellare

c.13 xiii ⌜mi⌝norum iudicum sententias refutatas non ad principem sed ad praefectum urbis eas offer⌜---⌝[2]

ad u. *cui nostram uicem commisimus*
S2: nota de uice sacra

c.14 xiiii arcet debitores fisci per adpellationem debiti executionem eludere iubet ut si suam praesentiam intra xx dies non praesentauerit eius appellatio uacuetur[i]

ad u. *intra dies complendis sollemnitatibus praestitutos*
S2: id est intra xx dies

c.15 xu ⌜praecipit⌝ *li*tigatoribus ubi uiderint causam suam uulneratam fuisse appellare et nullam iniuriae uiolentiam tolerare quia licet unocuique pro causae extremitati ferre remedium[3]

c.16 xui ab omnibus personis iudiciaris lege memoratis adpellari permittit ut apostolos adpellans accipiat a praefectis uero appellari non debere praecipit ut appellans ad praefectos uadat uictus cau-

1 ms: pȍ L: *does the symbol mean* possunt? *Or should* probare *be* probari?
2 H: nonnullorum, offer......... M: *m*inorum, offer <--> (*probabiliter* offerri)
3 H, M: praecipit

a plane H, M: *add.* supplicare licet
b et M: *pro* si

i xx H, M: *numerus xx non commemoratur in CTh*

sam suam perdat uictor uero contra iudicem agat ut principali iudex multetur iudicio

c.17 xuii appellationis perditum tempus silere debere quodsi principem adierit deportationis patiatur exilium[1]

c.18 xuiii iubet rationalibus iudicantibus pro priuato dum appellauerint factis apostolis ad praefectum urbis debere transmitti[2]

c.19 xuiiii curiae nominatum debere intra duo menses appellare debere decimae similis

c.20 xx iubet in ciuilibus seu in criminalibus causis iudices appellationem suscipere

c.21 xxi similis xiii

c.22 xxii iubet praesidibus admonitis appellationem suscipere

c.23 xxiii in hac praecipit a praefecto urbis ad principem appellare

c.24 xxiiii primae similis sed hoc interest quod ibi diem statuit hic absolute locutus est

c.25 xxu iubet iudices ordinarios oblatam adpellationem suscipere exceptis duobus capitibus executionis uel praeiudicii sed a sententia[3]

c.26 xxui si qui male fuerit addictus tam in bonis uacantibus quam in caducis audiri debere

c.27 xxuii hic demutationem fecit a praefecto urbis ad praefectum praetorio contraria xiii

c.28 xxuiii iubet a rationalibus adpellatum infra xxx diem ad praefectum deduci in prouincia xx dierum spatium reseruari[a]

c.29 xxuiiii appellationes uicario urbis oblatas debere suscipi et intra xxx dies cum apostolis principi transmitti

c.30 xxx similis uii et x

c.31 xxxi ⌜rect⌝*o*res prouinciarum condemnari praecipit qui relationes aut deprimunt aut morantur[4]

c.32 xxxii iubet ordini ciuitatis karthaginis appellationem suscipere

c.33 xxxiii aduersus iudices qui hanc legem contempserint

1 ms: 'xuii'
2 ms: 'xuiii', priuat⟦is⟧o
3 ms: execution⟦e⟧is
4 H: *rect*ores M: *rect*ores

a adpellatum H: *leg.* appellatorem

c.34 xxxiiii si qui consultationem sequitur id est inuestigat mediam partem litis aestimatae omittat. iudex uero ignominia obpressus. x. libras auri multa feriatur[a]

c.35 xxxu monet quemadmodo consultatio fieri debeat

c.36 xxxui si in causa litigantum aliqua nascatur ambiguitas unde iudicari non potest oportere dari indutias

c.37 xxxuii praescribtionibus a iudice reiectis debere pro eisdem ap⌜pel⌝lari debere[1]

c.38 xxxuiii

c.39 xxxuiiii

c.40 xxxx contra sententiam quae de libello pronuntiatur appellandum[2]

ad u. *uel uocem ... prouocationis*

S2: nota sola uoce appellari

c.41 xli rationales fisci causam suscipere fisci aduocato praesente ut si fuerit adpellandum ad praefectum urbis debere quodsi a praefectis ad principem uel comitem largitionum[3]

c.42 xlii superfluam appellationem iudi⌜cem⌝ suscipere[4]

ad u. *ad adnotationem*

S2: nota quod dicit ne reliqum negotium audiret quasi dat intellegi post iam coeptum negotium posse appellari quod nouella ualentiniani dicit ⌜sub⌝ titulo de fori praescriptione ⌜aut inter⌝locutione appellari ⌜potest⌝[5] [i]

c.43 xliii appellatoribus nisi a principe inponi non debere poenam

c.44 xliiii in uii et xx prae⌜cepe⌝rat ex praeiudicio et executione ⌜in hoc prae⌝iudicium addidit[6] [b]

c.45 xliiii appellatio a discussore uel a rationale facta ad comitem rei priuatae debere perduci quodsi longinquitas itineris fuerit iudex prouinciae audiat

1 H, M: appellari
2 ms: 'pronuntiatur'
3 ms: adpella[tum]ndum
4 H, M: iudicem
5 Me: ... titulo de fori praescriptione aut interlocutione appellari potest
6 H, M: praeceperat, in hoc praeiudicium

a libras M: *pro* librarum
b uii et xx H, M: *leg.* xxu

i *il s'agit de NTheod 4.8, qui fut promulgée aussi dans l'Occident par Valentinien III en 448*

c.46 xlui similis iiii et x. sed hic iub*et* intra prouinciam intra xx dies causam cognoscere[1]

c.47 xluii similis iiii. et xx in suprascribta iusserat nullum litigatorum uenire hic addidit ut si intra annum responsum litigatores non acceperint debere intra annum collectis gestis uel omnibus documentis ad comitatum uenire[2] [a]

c.48 xluiii qui appellauerit prouocationem suam inpleat

c.49 xluiiii hic summam causarum praecepit quod rationales audire debeant dicit et quam comites rei priuatae audiant[3]

c.50 l iubet multari actorem qui ante sententiam actorem suum conpulit appellare[b]

c.51 li iubet iudicem appellationem respuent*em* in necessaria causa triginta libras auri multari[4]

c.52 lii non debet ad comitem causa peruenire nisi de ea re prius praeses iudicauerit[5]

c.53 liii nominationes factae sine publicis libellis uel edictis non ualeant

c.54 liiii similis uii. et xl

c.55 liiiii dicit ante primum iudicium nihil indigere causa sed posteaquam controuersia peracta fuerit partium hoc iubet actorem ex infirmitate iudicantis non debere torpescere

c.56 lui qui appellationem offert post triduum non ex quo sententia dicta est sed post oblationem legitimam quodsi penituerit appellatorem concedi ei fiducia contraria uiii. et .xl[c]

c.57 luii iubet reos pro criminis qualitate damnatos nulli clericorum licere defendere quodsi temporis est appellare debere

c.58 luiii licet a suspecto iudice appellare a praefectis uero sine dispendium nemo appellare poterit[d]

c.59 luiiii iubet iudicem appellationem refutantem xxx. libras auri multari

1 ms: 'causam'; H, M: iubet
2 ms: com(itatum)
3 ms: 'causarum'
4 ms: 'appellationem', necessaria⟦m⟧ causa⟦m⟧; H, M: respuentem
5 ms: com(item)

a uenire M: *add.* ad comitatam sacram *ut ex constitutione coniicitur*
b actorem H, M: *leg.* procuratorem *quod et in constitutione extat*
c fiducia H, M: *leg.* licentiam arbitrium commutandi
d dispendium M: *pro* dispendio

c.60 luiiii superiori similis sed partem .uii. et xx habet[a]

c.61 lxi in iudicio uicarii urbis romae inscribtus si adpellauerit ad principem debere nuntiari quodsi causa criminis non est sed inuidiae libellum appellationis cum apostolis ad praefectum urbis dirigantur[1] [b]

c.62 lxii ut apud africam legum pristina appellationis iura seruentur praefectus gentilium si adpellauerit ad proconsularem cum apostolis transmittatur[2] [c]

c.63 lxiii praecipit ut secundum constitutionem editam datis iudicibus a praefecto praetorio siue in ciuitate ubi sunt siue in prouinciis ut finitis mensibus duobus tempus appellationis conpleatur etiam reparationem appellationis fieri intra xxx dies in longinquis uero prouinciis sex menses

c.64 lxiiii octauae similis sed hic posuit si aut infirmitate praegrauetur aut iudex aut litigator.[3]

c.65 lxiiiii praescribtiones in exordium causae opponi oportere et ab interlocutione non appellari sed a sententia iudicis appellationem in menses duo debere suscipi et intra xxx dies scriniis publicis debere mandari[d]

c.66 lxui sententiae omnes iudicum appellatione suspense siue per transactionem uel si transactio facta non est principibus offerri debere iubet et post annum si responsum non acceperit ad comitem uenire[4] [e]

c.67 lxuii appellatio oblata iudici quae praefectis praetorio uel praefecti urbis auditorio dari debeat si non susceperit iudex et apostolos non dederit conueniendum esse aduersarium intra anni metas spatium habeat litigator quod si non susceperit intra sex

1 ms: libell'um'

2 ms: 'lxii'

3 ms: si ā, ā/ iudex ā litigator [ā = a(ut)] W: ab *is improbable,* aliqua *seems more likely* L: aut *is probably meant in both cases [si â, â iudex; AJBS], but the double* aut *is an error of the scribe, or perhaps of the corrector, who has intervened here [? AJBS]*

4 ms: ⟦bi⟧annum

a uii et xx H, M: *leg.* xxiu

b libellum H, M: *pro* libellus; dirigantur H, M: *pro* dirigatur

c praefectus … appellauerit H, M: *pro* a praefecto gentilium si appellauerit

d exordium M: *pro* exordio

e est M: *add. v.* consultationes *quod librarius praeteriit*

menses. quodsi iudex aut appellationem dare aut relationem noluerit intra quattuor menses[1] [a]

c.68 lxuiii de duobus capitibus sileri praecipit de pensionibus et de conpetitionibus de ceteris uero causis ad proconsulem appellari debere

SCTh 11.31 *De reparationibus appellationum*

c.1 in appellatione iubet intra tertium mensem recidiuum habere adpellationis ausilium aliud praecipit ut si nimium fuerit intra xxx dies

c.2 ii in priore enim iusserat reparationem appellationis *in*tra tres menses. in alio capite iubet ut si transactum fuerit reparationis ausilium beneficia iuris *s*⸢ub⸣*u*eniant quibus aut infirmitas iudicis aut rei publicae negotium inpediuit[2]

c.3 iii superiori in capite similis quodsi hoc factum utrumque non fuerit appellatio ualeat hic memorat de pedaneis iudicibus uel de magistratibus ut si festinatio fuerit duo menses si sine appellatione xxx dies[3] [b]

c.4 iiii superiori similis sed hic hoc praecipit ut intra tres menses appellationis recidiuum inpleant officium aut prolatam inpleant sententiam[4]

c.5 u exploratio debet fieri cuius partis ausilio egeat ut intra memoratum tempus appellationis reparatio inpleatur iubetque litigatorem cum officio pergere in locum ⸢ubi manet⸣ si subterfugerit ut eum conueniat quodsi fugerit inuento ipsius nomine ei conuentionem tradat ⸢et hoc⸣ inpleto curator aut magistratus suis litteris curabit ⸢insinuari quodsi⸣ deesse uoluerit conuentus in contumacem sententiam proferat[5] [c]

c.6 ui reparatione facta intra tres menses aduersario deberet innotescere per conuentionem continuatos

1 ms: 'et apostolos non dederit'
2 H, M: intra, *sub*ueniant
3 ms: superiori '⟦similis⟧' in capite similis
4 ms: 'tres'
5 H, M: ubi manet, insinuari; H: et hoc M: *et hoc*; H, M: quodsi

a appellatio oblata M: *pro* appellationem oblatam; metas M: *add.* quod; quod si non susceperit H, M: *add. a librario omissa uerba constitutionis* appellationem in qua inferiorum iudicum sacra desideratur auditio; dare H, M: *leg.* recipere; aut relationem M: *add.* dare
b appellatio, appellatione H, M: *leg.* sententia, appellatoris studio
c pergenere H: *leg.* pergere

c.7 uii possessori intra menses tres si appellationem non reparauerit belli tempestate deberi ei subueniri

c.8 uiii nominatus ad curiam si temporum lapsus inciderit intra xxx dies reparationis ausilium capiat

c.9 uiiii adpellatoribus haec data est non custodientibus iudicia ut custodiatur eis praefinitum legibus tempus id est secundae appellationis ausilium ⌜ut⌝ si ⌜in ea⌝dem prouincia menses tres. in longinqua quattuor ita tamen si sententiam iudicis appellatio repellat praefectus sententiam praecipit ad primam reparationem petendam addi praecipit alios tres menses qui non petierit in secunda reparatione adpellationis superius adicit de iudice et de actore modo de scolastico loquitur id est patrono causae[1] [a] [i]

SCTh 11.34 *De his qui per metum iudicis non appellauerunt*

c.1 iubet eos in insula deportari qui perditum contestationis legibus concessum primum et secundum tempus litem repare temtauerint[b]

c.2 praecipit his quorum in negotio a praefecto urbi uel a proconsule dicta sententia est et non prouocauerunt pro metus causa rursus reparationis abesse subsidium[2] [c]

ad u. *uicariorum sententiae*
S2: nota de sententia uicarii

SCTh 11.35 *Si pendente appellatione mors interuenerit*

c.1 litigantum heredibus mortuorum praecipit alios quattuor menses ad notionem concedi[3]

SCTh 11.36 *Quorum appellatione non recipiantur*

c.1 inaniter prouocantes ausilium denegari et significat personas homicidam adulterum maleficum uel ueneficum[d]

c.2 ii propter praeiudicium appellari non debere uel ab executoribus

[1] H, M: ut, in eadem
[2] ms: 'pro metus causa'
[3] ms: 'mortuorum'

[a] sententiam praecipit H: *del.*
[b] insula H: *pro* insulam; perditum ... tempus H: *leg.* perdito contestationis legibus concesso primo et secundo tempore M: *probabilius est librarium omisisse* post *ante* perditus, *quam tot verba immutasse*
[c] abesse H, M: *pro* adesse
[d] prouocantes H, M: *pro* prouocantibus

[i] actore H: *sequentium ne verbum quidem extat in CTh*

c.3 iii superiori similis sed hoc hic additum est ut appellans post sententiam dictam iudicis intra triduum appellare debere[1] [a] [i]

c.4 iiii primae similis/ ⌈---⌉/ ⌈---⌉

c.5 u similis secundae

c.6 ui in ciuilibus causis appellationem oblatam debere suscipi in priuatis rebus rei priuatae ob debitum omnino repelli[2] [b]

c.7 uii primae similis

c.8 uiii similis iiii et x tituli xxxii[c]

c.9 uiiii haec de debitoribis rei priuatae iubet[3]

c.10 x qui contra fisci utilitatem appellat quinquaginta pondo argenti multetur

c.11 xi similis secundae

c.12 xi similis octauae et quartae decimae. tituli xxxii[d]

c.13 xii poenam feriri officium qui suprascribtam legem contempserit[e]

c.14 xiii primae similis et praecipit in scelere conuictum puniri non appellare[4]

c.15 xiiii similis secundae sed hic poenam addidit in eos qui uim constitutionis despiciunt

c.16 xu similis superiori

c.17 ... hic iubet nullum officialem a sententia sui iudicis prouocare nisi tantum in causa patrimonii quae apud suum iudicem incoauit

c.18 xuii similis quinquagesimae xxx. tituli sed in finem xi. similis est[ii]

c.19 xuiii in nona enim de debitoribus locutus est hic de ratione non reddentibus[5] [f]

1 ms: ut app̄ L: appellam (?)
2 ms: rei p(ri)u(atae)
3 ms: debitoribis rei p(riuatae)
4 ms: ‘in’
5 ms: debito‘ribus’

a debere H, M: *pro* debeat
b priuatis H, M: *pro* fiscalibus; rebus M: *add. hic* uel *ut quoque ex constitutione colligitur*
c xxxii H, M: *leg.* xxx
d xxxii H, M: *leg.* xxx
e poenam M: *pro* poena; qui H: *leg.* quod
f *ms.* nisi: N L: *leg.* enim

i est H, M: *de his quae sequuntur nihil extat in CTh*
ii xi H, M: *scil. h. tit. 36*

c.20 xuiiii haec contra episcopum qui iniuste appellare uolu*i*t ut multa qua percussus est non fisco sed fratribus acceptum erogetur[1] [i]

c.21 xx discussa a discussoribus

c.22 xxi prouocatio in interdicto bonorum quod pro celeritate repertum est tarditatis non sit

c.23 xxii post peremptoriae praescribtionis sententiam tunc debere appellari sed si finem neclegentiam appellatoris cognouerit dilatam debet ferre sente⌈n⌉*t*iam sic tamen ut utrisque partibus appellandi tribuatur licentia[2] [ii]

c.24 xxiii post omnes praescribtiones dicta sententia si quis postea appellare temptauerit non audiatur sed secundum iuris regulam praecipit si fuerint ei praescribtiones aliae iudicio custodiri.[3] [iii]

c.25 xxiiii similis xxuii sed hoc addidit ut si exsecutor modum executionis excedat duas res praecipit ut si res mobilis fuerit possessori detracta idoneo custodienda detur restituenda cui sacer iusserit iudex quodsi de fundis. interposita appellatione omnes fructus custodiendos esse[4] [a]

c.26 xxu praecipit ut qui contra praeceptum diui adriani in diem proibuerit quo aperitur testamentum aut appellauerit contra uolumtatem defuncti aut ignarus iudex susceptam appellationem cum litigatore multam tricenas auri libras feriri[5] [b]

c.27 xxui iubet adiudicatos statim debitum persoluere

c.28 xxuii mandat eos poena feriri qui post contumaciam excluso appellationis ausilio diu alia iussa comtempserunt

c.29 xxuiii ante sententiam a rationale uel a discussore appellare nullum debere similis .xx[c]

1 H, M: uoluerit
2 H, M: sententiam
3 ms: 'sed', 'aliae'
4 ms: id⟦ei⟧oneo
5 ms: defuncti 'aut'

a xxuii H, M: *leg.* xu et xi
b in H: *del.*; susceptam H, M: *pro* susceperit; appellationem H, M: *add.* iudicem
c xx H, M: *pro* xxu

i fratribus H, M: *CTh:* his qui indigent
ii tamen H, M: *seqq. aliter in CTh*; H, M: *hoc summ. corrupte scriptum esse*
iii *la phrase* si quis .. sed *ressemble la phrase pareille dans CTh 11.36.23*

c.30 xxuiiii similisq( ) nonae est sed hic absolute de debitoribus iussit et xxx tituli similis est legi .uii. et .xx[1] [a]

c.31 xxx iubet officium xxx libras auri feriri qui confessos debitum appellare permissit[b]

c.32 xxxi similis nonae

c.33 xxxii primae similis

SCTh 11.37 *Si de momento fuerit appellatum*

c.1 iubet in momento firmari sententiam iudicis sic tamen ut dum relatum fuerit principi dum et necesse fuerit ei restituatur momentum[2]

SCTh 11.38 *De possessione ab eo qui bis prouocauerit transferenda*

c.1 secundo appellans si uictus fuerit tertio possessio ad possessorem transferatur[c]

SCTh 11.39 *De fide testium et instrumentorum*

c.1 petitorem debere probare in causa de qua adserit dotali quodsi docere non ualuerit tunc possessori necessitas ad docendum debet inponi[d]

c.2 ii scripturae quae sibi per contrarietatem fidem minuunt ab altera parte proferri non debere

c.3 iii in testimonio dicendo primo testes iurare debere et testium fides eligenda est. sed et unum testem non debere suscipere[3]

c.4 iiii prolata in medio ⸢scrib⸣tu*ra* aduersus aliquem si illam dicit esse falsam probare debet quodsi contra quem proponitur probare non saltem dominus qui….iem probare debet[4]

c.6 ui quoties scribturam dicitur falsam esse aut infirmetur. aut probetur[5]

1 ms: similisq$_c$ W: q$_c$ *normaliter* quia
2 ms: ‘et’
3 ms: sed ‘et’
4 ms: q(u)i….ie(m), ‘debet’; M: *scrib*tura, dominus] <---->
5 ms: $\overline{\text{qs}}$, *peut-être* q(uae) *corrigé au même temps que* scribtura *et* falsa *avec l'addition d'un* s, L: *pro* quoties?; ms: scribtura‘m’, falsa‘m’

a uii M: *pro* uiii
b quod L: qui *corresponds to the* quod … *in the law itself*
c possessorem H, M: *leg.* petitorem
d dotali H: *inepte et ortum ex vv.* quan dotalis *i.e.* quando talis *in CTh fortasse post* adserit *nonnulla desunt*

c.7 uii quicumque scribturam in medio protulerit et accusata fuerit nisi prolator ueritatem ostenderit pro falso habeatur

c.8 uiii episcopum ad testimonium admitti non debere quia nec honor nec nomen eum permittit

c.9 uiiii in absentem quaecumque dicta fuerint non ualere

c.10 x iub*et* presbiteribus sine iniuriam tormentorum testimonium di*cere* alii uero clericorum gradus prout leges praeceperint testimonium dicant quodsi ueritatem subpresserint tormentis subicia⌜ntur⌝[1]

c.11 xi de proditore babtismatis ut ab omnibus ho⌜m⌝inibus uel a testimoniis in dicendo sint a*li*en⌜i⌝[2]

c.12 xii non debere possessorem ostendere qualiter eius t⌜itulum⌝ sed illum qui illum *p*ulsat ..si *de*fecerit petitor a possessore conpellendus similis .iiii.[3]

c.13 xiii testes in iudicio hi deduci debent quorum societas esse non probatur in crimine *s*.ne sumptus datos ab eisdem qui illos expetunt[4]

1 ms: 'in'iuriam; H: iu*bet* M: iubet; H, M: dicere; H: subiiciantur, M: subiici*antur*

2 H: hominibus, in dicendo *sit alienus*

3 ms: t⌜(i)t(ulu)m⌝, illo'um'; H: non debere possessorem ostendere qualiter eius *titulus* sit sed illum qui illum pulsat quodsi defecerit, compellandum similis iiii

4 H: sane